

สรุป

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนบุคลิกภาพกับคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนของนักศึกษาแพทย์ เพื่อความมีบุคลิกภาพลักษณะใดที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดลบาง และเมื่อใช้บุคลิกภาพทุก ๆ ลักษณะร่วมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว จะทำนายได้กับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีใดใดบ้าง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ชายกับหญิงในชั้นปีต่าง ๆ อีกด้วย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2, 4 และ 6 ของมหาวิทยาลัยมหิดลชั้นปีละ 70 คน เป็นชาย 60 คน หญิง 10 คน รวมจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ ซึ่งแปลมาจากแบบสำรวจบุคลิกภาพ แกลิฟอร์เนีย ไชโคโลจิกัล อินเวนทอรี (California Psychological Inventory) ของ แฮร์ริสัน จี. กัฟ (Harrison G. Gough) โดยสุพรรณา ญาณวงศ์ และคณะวัดบุคลิกภาพ 16 ลักษณะ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสำรวจบุคลิกภาพและคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนตลอดปีของปีการศึกษา 2521 ของนักศึกษาแพทย์ที่ใช้เป็นตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ได้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่หนึ่งเป็นการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Person's Product Moment Correlation) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบุคลิกภาพทั้ง 16 ค่ากับคะแนนผลสัมฤทธิ์ ตอนที่สองเป็นการเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ชายกับหญิงในแต่ละชั้นปี โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ตัวประกอบ (2 x 3 Factorial

Experiment with Unequal Cell Frequencies) ทั้งนี้ถ้าตัวประกอบใดมีผล
สำคัญก็หาความแตกต่างของตัวประกอบนั้นด้วยการทดสอบของคันทน

ขอคนพบ

ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ใ้ขอคนพบดังนี้

1. บุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 ทุกลักษณะไม่มีความสัมพันธ์กับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. บุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 4 ทุกลักษณะไม่มีความสัมพันธ์กับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ชั้น
ปีที่ 6 ที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีเจ็ดด้าน คือ ด้านการ
วางตัวในสังคม (sp) ความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี (wb) ความรับผิดชอบ
(Re) ความอดทน (To) การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) สัมฤทธิ์ผล
ที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) และ ประสิทธิภาพทางสมอง (Ie)

4. ในการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างคะแนนบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ
รวมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 นั้น เนื่องจากไม่มี
ลักษณะบุคลิกภาพด้านใดที่สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ชั้น
ปีที่ 2 ได้ จึงมีค่าจำนวนหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

5. ในการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างคะแนนบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ
รวมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 4 นั้น เนื่องจากไม่มี
ลักษณะบุคลิกภาพด้านใดที่สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ชั้น
ปีที่ 4 ได้ จึงมีค่าจำนวนหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

6. ในการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างคะแนนจากแบบสำรวจ
บุคลิกภาพด้านต่าง ๆ รวมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ปีที่ 6
พบว่า ลักษณะบุคลิกภาพด้านความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี (wb) มีความมีลักษณะ

ของหญิง (Fe) และการยอมรับตนเอง (Sa) สามารถรวมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ปีที่ 6 โคคิที่ต่ำสุด และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .54575

ในการเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ โคคิซอกนพบดังนี้

1. นักศึกษาแพทย์ชายและนักศึกษาแพทย์หญิง โดยเฉลี่ยทั้งสามชั้นมีลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างกันสิบสามด้าน

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ลักษณะบุคลิกภาพที่นักศึกษาแพทย์ชายและนักศึกษาแพทย์หญิงแตกต่างกัน และนักศึกษาแพทย์ชายมีบุคลิกภาพเหล่านี้สูงกว่านักศึกษาแพทย์หญิง ได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพการเข้าสังคม (sy) ความรู้สึกวาตนเองมีความเป็นนโยคี (wb) ความอดทน (To) และประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) ส่วนลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์หญิงที่สูงกว่านักศึกษาแพทย์ชายคือลักษณะบุคลิกภาพด้านความมีลักษณะของหญิง (Fe)

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ลักษณะบุคลิกภาพที่นักศึกษาแพทย์ชายและนักศึกษาแพทย์หญิงแตกต่างกัน และนักศึกษาแพทย์ชายมีบุคลิกภาพเหล่านี้สูงกว่านักศึกษาแพทย์หญิง ได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) ลักษณะที่หยาบในคนส่วนมาก (Cm) การวางตัวในสังคม (Sp) การยอมรับตนเอง (Sa) การควบคุมตนเอง (Sc) การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) สัมฤทธิผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) และสัมฤทธิผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai)

2. นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 ปีที่ 4 และปีที่ 6 โดยเฉลี่ยทั้งสองเพศมีลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างกันสามด้าน คือด้าน การควบคุมตนเอง (Sc) ด้านความมีลักษณะของหญิง (Fe) และด้านความอดทนที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีของคันทันแคนพบว่า

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 นักศึกษาแพทย์ปีที่ 6 มีลักษณะบุคลิกภาพด้านการควบคุมตนเอง (Sc) และด้านความอดทน (To) สูงกว่านักศึกษาแพทย์ปีที่ 2

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 และ .05 นักศึกษาแพทย์ปีที่ 4 มีลักษณะบุคลิกภาพด้านการควบคุมตนเอง (Sc) และด้านความมีลักษณะของหญิง (Fe) สูงกว่า นักศึกษาแพทย์ปีที่ 2

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 สำหรับนักศึกษาแพทย์ปีที่ 6 นักศึกษาแพทย์หญิง มีลักษณะบุคลิกภาพด้านความมีลักษณะของหญิง (Fe) สูงกว่านักศึกษาแพทย์ชาย

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 สำหรับนักศึกษาแพทย์ปีที่ 4 นักศึกษาแพทย์หญิง มีลักษณะบุคลิกภาพด้านความมีลักษณะของหญิง (Fe) สูงกว่านักศึกษาแพทย์ชาย

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 นักศึกษาแพทย์หญิงปีที่ 4 มีลักษณะบุคลิกภาพด้านความมีลักษณะของหญิง (Fe) สูงกว่านักศึกษาแพทย์หญิงปีที่ 2

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบที่ได้สนับสนุนสมมติฐานของการวิจัยกล่าวคือ ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ นวชาวิทยาลัยมหิดล พบว่าบุคลิกภาพบางลักษณะของนักศึกษาแพทย์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และในการเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ระหว่างเพศและชั้นเรียน พบว่า นักศึกษาแพทย์แต่ละชั้นปีมีบุคลิกภาพบางลักษณะแตกต่างกัน และนักศึกษาแพทย์ชายและหญิงมีบุคลิกภาพหลายลักษณะแตกต่างกัน

ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์แต่ละชั้นปี พบว่า สำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 และปีที่ 4 บุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กันจึงไม่สามารถใช้คะแนนบุคลิกภาพคานทาง ๆ เป็นตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทั้ง 2 ชั้นปีนี้ได้

สำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 พบว่า มีลักษณะบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่เจ็ดด้านด้วยกันคือ บุคลิกภาพคาน การวางตัวในสังคม ความ

รู้สึกว่าคุณเองมีความเป็นอยู่ดี ความรับผิดชอบ ความอดทน การสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่น สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่นและประสิทธิภาพทางสมอง ทั้งนี้นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ข้างบน สูงกว่าบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ และมีวางแผนก่อนลงมือทำงาน มีความอดทนสูง กระจือร้อลนในการทำงานทั้งปวง ชอบเข้าสังคมและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ในการพิจารณาคะแนนบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ที่จะร่วมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ได้ดีที่สุดนั้น พบว่าลักษณะบุคลิกภาพด้านความรู้สึกว่าคุณเองมีความเป็นอยู่ดี ความมีลักษณะของหญิงและการยอมรับตนเอง สามารถร่วมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีที่สุด

ในการเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์จากการทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างเพศพบว่านักศึกษาแพทย์ชายและหญิงมีลักษณะบุคลิกภาพแตกต่างกันสืบตามด้านคือ บุคลิกภาพด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานการณ์ การเข้าสังคม การวางตัวในสังคม การยอมรับตนเอง ความรู้สึกว่าคุณเองมีความเป็นอยู่ดี การควบคุมตนเอง ความอดทน การสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่น สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง ประสิทธิภาพทางสมองและความมีลักษณะของหญิง ทั้งนี้นักศึกษาแพทย์ชายมีลักษณะบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ เหล่านี้สูงกว่านักศึกษาแพทย์หญิงทุกด้าน ยกเว้นความมีความมีลักษณะของหญิง ซึ่งนักศึกษาแพทย์หญิงมีบุคลิกภาพด้านนี้สูงกว่านักศึกษาแพทย์ชาย ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่านักศึกษาแพทย์ชายมีลักษณะของการเป็นผู้นำ เชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการชักจูงผู้อื่น ชอบเข้าสังคม ชอบการแข่งขัน กาวราว มีความสามารถในการใช้ภาษาสูง มีความสะดวกกับปฏิกริยาของผู้อื่นที่มีต่อตนและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีกว่านักศึกษาแพทย์หญิง ในขณะที่เกี่ยวกับนักศึกษาแพทย์หญิงจะมีความอ่อนโยนเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากกว่านักศึกษาแพทย์ชาย

จากการทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างชั้นพบว่า นักศึกษาแพทย์ปีที่ 2 ปีที่ 4

และมีที่ 6 โภคเฉลี่ยทั้งสองเพศมีลักษณะบุคลิกภาพแตกต่างกันสามด้านคือ บุคลิกภาพด้านการควบคุมตนเอง ความอดทนและความมีลักษณะของหญิง จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาแพทย์ปีที่ 6 มีบุคลิกภาพด้านความอดทนสูงกว่านักศึกษาแพทย์ปีที่ 4 และปีที่ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาแพทย์ปีที่ 6 ใฝ่ใถ่ในการฝึกอบรมในรู้จักวิธีการรักษาผู้ป่วย ทั้งจำเป็นที่ต้องมีความอดทน และใจเย็นอยู่เสมอ นอกจากนี้ นักศึกษาแพทย์ปีที่ 6 ยังมีบุคลิกภาพด้านการควบคุมตนเองสูงกว่านักศึกษาแพทย์ปีที่ 2 อีกด้วย สำหรับบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ปีที่ 4 สูงกว่านักศึกษาแพทย์ปีที่ 2 ใฝ่ใถ่บุคลิกภาพด้านการควบคุมตนเอง และความมีลักษณะของหญิง

จะเห็นว่านักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 มีบุคลิกภาพบางด้านสูงกว่านักศึกษาแพทย์ปีที่ 4 และปีที่ 2 นักศึกษาแพทย์ปีที่ 4 มีบุคลิกภาพบางด้านสูงกว่านักศึกษาแพทย์ปีที่ 2 และไม่ปรากฏว่ามีบุคลิกภาพใดที่นักศึกษาแพทย์ปีที่ 2 สูงกว่าปีที่ 4 หรือปีที่ 6

เป็นที่น่าสังเกตว่านักศึกษาแพทย์ทุกระดับชั้นทั้งชายและหญิงมีบุคลิกภาพที่ไม่แตกต่างกันอยู่สามด้านคือ บุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบ ลักษณะที่พบในโอกาสส่วนมากและความยืดหยุ่นได้ ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะบุคลิกภาพทั้งสามด้านนี้เป็นคุณลักษณะที่ผู้ที่จะเป็นแพทย์ต้องมี เพราะแพทย์เป็นอาชีพที่ต้องรับผิดชอบต่อผู้ป่วยที่อยู่ในความดูแลรักษา ขณะเดียวกันก็ต้องมีวาทะศิลป์ที่จะชักจูงให้ผู้ป่วยปฏิบัติตามคำสั่งหรือแนะนำ และสามารถวางตนให้เป็นที่เชื่อถือของผู้ป่วย มีสำนึกสำนึกและการตัดสินใจที่ดี นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้มีอารมณ์ขัน รู้จักการยืดหยุ่นเพื่อจะได้แก้ไขสถานการณ์ในยามคับขันได้อีกด้วย

ขอเสนอแนะ

1. จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขคือ จำนวนคำตอบที่ได้รับคืนมีจำนวนที่ใช้ไม่ได้อยู่มาก เนื่องจากนักศึกษาตอบไม่ครบทุกข้อ และกรณีที่ให้นักศึกษาตอบในกระดาษคำตอบให้ครบ 294 ข้อนั้น นักศึกษาอาจทำเครื่องหมายผิดหรือหลงลืม

ไปบางข้อได้ ฉะนั้น จึงคิดว่าควรให้นักศึกษาตอบในกระดาษคำตอบทั้งหมด แล้วผู้วิจัยนำมาลดลงในกระดาษคำตอบ อาจช่วยให้ได้ข้อมูลมากขึ้น นอกจากนี้ควรย้ำให้นักศึกษาเข้าใจถึงความสำคัญในการเขียนชื่อและคณะของตนเอง เพื่อจะไ้ทราบคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนแล้วนำมาคำนวณหาความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพได้

2. แบบสำรวจควรมีการตัดแปลงให้จำนวนข้อลดลง ทั้งนี้อาจนำแบบสำรวจนี้มาวิเคราะห์ข้อ เพื่อเลือกข้อกระทงที่มีความหมายคล้ายกันหรือเหมือนกัน ตลอดจนข้อที่มีความสัมพันธ์กันออกเสีย

3. ควรจะได้มีการเก็บข้อมูลหลาย ๆ วิธีมาประกอบกัน เช่น วิธีสัมภาษณ์ การสังเกต ฯ ซึ่งจะช่วยได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และผลการวิจัยที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

4. ควรจะได้มีการหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพหลาย ๆ แบบกับกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน จะทำให้ผลการวิจัยน่าเชื่อถือขึ้น

5. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

6. ควรจะได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพโดยติดตามเป็นระยะยาว (Longitudinal study) ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาในสถาบันจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา เพื่อดูว่าบุคลิกภาพของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่เพียงใด

7. ควรมีการสร้างแบบสำรวจบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์โดยเฉพาะ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย